

Eiro zonas banku veiktās kredītēšanas 2014. gada jūlija apsekojums: galvenie rezultāti Latvijā

2014. gada jūlijā Latvijas Banka sadarbībā ar Eiropas Centrālo banku veica kārtējo eiro zonas banku kredītēšanas apsekojumu. Apsekojumā piedalījās četras Latvijas kredītiestādes, un atbildes tiek apkopotas eiro zonas banku veiktās kredītēšanas apsekojuma rezultātos¹. 2014. gada jūlijā veiktajā apsekojumā apkopota informācija par kredītēšanas attīstības tendencēm 2014. gada 2. ceturksnī un banku prognozēm 2014. gada 3. ceturksnim.

Kredītu standarti un kredītēšanas nosacījumi

Saskaņā ar Latvijas kredītiestāžu sniegtajām atbildēm kredītu standarti kredītiem nefinanšu sabiedrībām 2014. gada 2. ceturksnī nemainījās (sk. 1. att.). Viena kredītiestāde noteica mazliet stingrākus kredītu standartus mājaimniecībām mājokļa iegādei (sk. 2. att.).

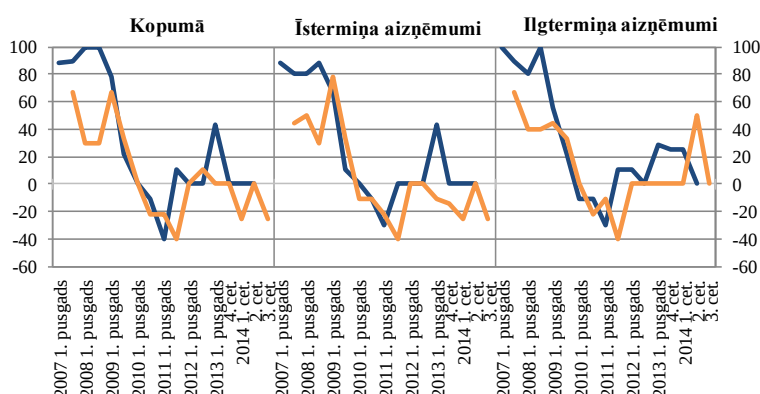
1. attēls

PĀRMAIŅAS KREDĪTU STANDARTOS NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM

(par stingrāku kredītu standartu piemērošanu ziņojušo kredītiestāžu skaits; neto; %)

— Fakts

— Kredītiestāžu prognoze

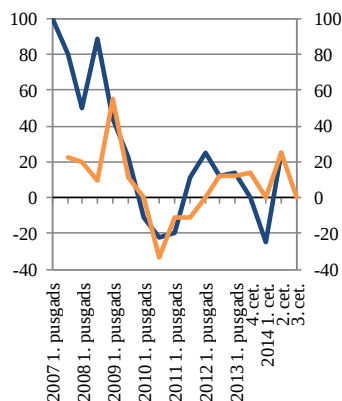
2. attēls

PĀRMAIŅAS KREDĪTU STANDARTOS MĀJSAIMNIECĪBĀM MĀJOKĻA IEGĀDEI

(par stingrāku kredītu standartu piemērošanu ziņojušo kredītiestāžu skaits; neto; %)

— Fakts

— Kredītiestāžu prognoze

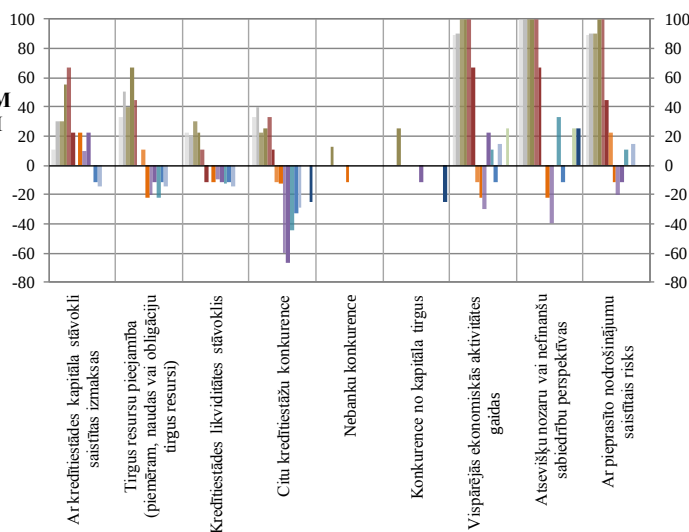
Kredītiestādes nenorādīja faktorus, kas būtiski ietekmēja kredītu standartus 2014. gada 2. ceturksnī (sk. 3. un 4. att.). Mazāk stingru kredītu standartu ieviešanu nefinanšu sabiedrībām mazliet veicināja spēcīgāka citu kredītiestāžu konkurence un konkurence kapitāla tirgū, savukārt atsevišķu tautsaimniecības nozaru un nefinanšu sabiedrību attīstības perspektīvas nedaudz veicināja stingrāku kredītu standartu noteikšanu.

¹ Šeit un turpmāk eiro zonas banku veiktās kredītēšanas apsekojuma rezultāti sniegti no 2013. gada 4. ceturkšņa. Tie nav salīdzināmi ar iepriekšējo datu laikrindu, jo līdz 2013. gada 1. pusgadam atspoguļoti Latvijas Bankas veiktās kredītiestāžu kredītēšanas aptaujas rezultāti.

3. attēls FAKTORU IETEKME UZ STINGRĀKU STANDARTU PIEMĒROŠANU KREDĪTIEM NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM

(par faktoru pozitīvo ietekmi
ziņojušo kredītiestāžu skaits;
neto; %)

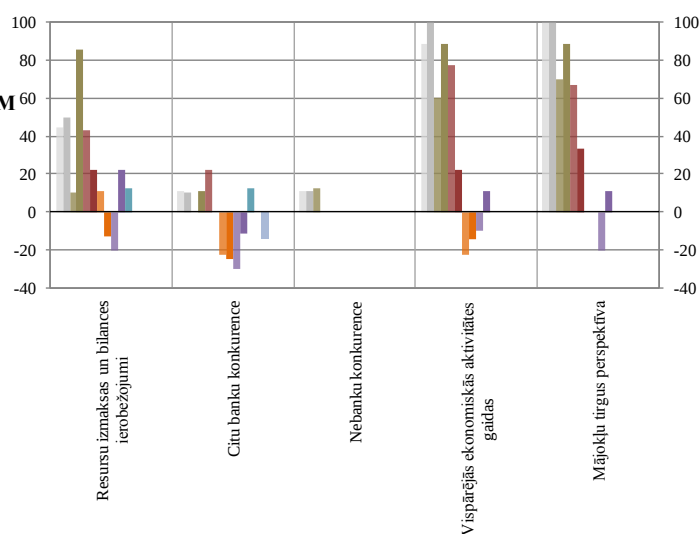
2007. gada 1. pusgads
2007. gada 2. pusgads
2008. gada 1. pusgads
2008. gada 2. pusgads
2009. gada 1. pusgads
2009. gada 2. pusgads
2010. gada 1. pusgads
2010. gada 2. pusgads
2011. gada 1. pusgads
2011. gada 2. pusgads
2012. gada 1. pusgads
2012. gada 2. pusgads
2013. gada 1. pusgads
2013. gada 4. cet.
2014. gada 1. cet.
2014. gada 2. cet.

4. attēls FAKTORU IETEKME UZ STINGRĀKU STANDARTU PIEMĒROŠANU KREDĪTIEM MĀJSAIMNIECĪBĀM MĀJOKĻA IEGĀDEI

(par faktoru pozitīvo ietekmi
ziņojušo kredītiestāžu skaits;
neto; %)

2007. gada 1. pusgads
2007. gada 2. pusgads
2008. gada 1. pusgads
2008. gada 2. pusgads
2009. gada 1. pusgads
2009. gada 2. pusgads
2010. gada 1. pusgads
2010. gada 2. pusgads
2011. gada 1. pusgads
2011. gada 2. pusgads
2012. gada 1. pusgads
2012. gada 2. pusgads
2013. gada 1. pusgads
2013. gada 4. cet.
2014. gada 1. cet.
2014. gada 2. cet.

2014. gada 2. ceturksnī kredītiestāžu noteiktie kredītu piešķiršanas nosacījumi kopumā nekļuva stingrāki. Lai gan kredītiestādes turpināja dažus kredītu piešķiršanas nosacījumus padarīt stingrākus (galvenokārt paaugstināt pievienoto procentu likmi riskantajiem aizdevumiem nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām mājokļa iegādei), vienlaikus daži kredītu piešķiršanas nosacījumi kļuva nedaudz mazāk stingri (samazināta pievienotā procentu likme parastajiem aizdevumiem mājsaimniecībām mājokļa iegādei un atvieglotas nodrošinājuma prasības nefinanšu sabiedrībām).

2014. gada 3. ceturksnī kredītiestādes kopumā neplāno mainīt kredītu standartus. Viena kredītiestāde norādīja, ka kredītu standarti kredītiem nefinanšu sabiedrībām varētu tikt mazliet atviegloti.

Kredītu pieprasījums

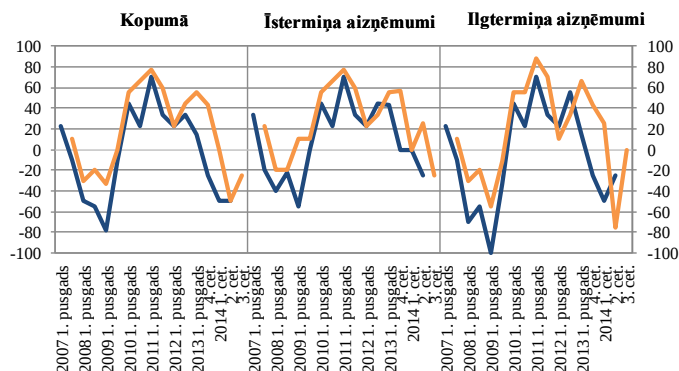
Kredītiestādes turpināja ziņot par nefinanšu sabiedrību pieprasījuma pēc kredītiem sarukumu (sk. 5. att.). Puse aptaujāto kredītiestāžu norādīja, ka citu kredītiestāžu aizdevumi ierobežoja nefinanšu sabiedrību pieprasījumu pēc kredītiem konkrētajā kredītiestādē. Mazāku pieprasījumu nedaudz veicināja arī nefinanšu sabiedrību mazāka nepieciešamība finansēt apgrozāmos līdzekļus un parāda vērtspapīru emisija, kas varēja aizstāt kredītiestāžu aizdevumu saņemšanu. Kredītiestādes joprojām atšķirīgi vērtēja investīciju pamatlīdzekļos ietekmi uz nefinanšu sabiedrību pieprasījumu pēc kredītiem. Divas kredītiestādes norādīja, ka ES struktūrfondu plānošanas perioda noslēgšanās 2013. gadā būtiski ietekmē nefinanšu sabiedrību kredītešanas tendences. Kārtējā plānošanas perioda sākumā nefinanšu sabiedrību pieprasījums pēc kredītiem varētu būt mazāks, savukārt vidējā perspektīvā gaidāms nozīmīgs šāda pieprasījuma kāpums.

5. attēls
NEFINANŠU SABIEDRĪBU
AIZDEVUMU VAI
KREDĪTLĪNIJU
PIEPRASĪJUMA
PĀRMAIŅAS

(par pieprasījuma palielināšanos
 ziņojušo kredītiestāžu skaits;
 neto; %)

— Fakts

— Kredītiestāžu prognoze

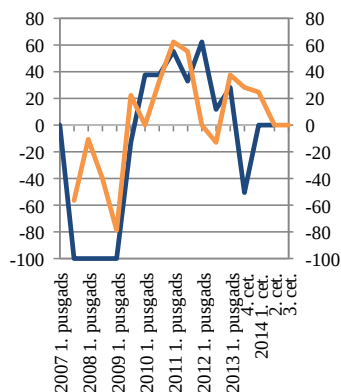
2014. gada 2. ceturksnī pieprasījums pēc kredītiem mājāsaimniecībām mājokļa iegādei kopumā nemainījās (sk. 6. att.), un nebija arī būtisku pieprasījumu ietekmējošu faktoru. Lai gan kredītiestādes ziņoja par patēriņa kredītu un pārējo kredītu pieprasījuma nelielu pieaugumu, tomēr nav minēts neviens noteikts faktors, kas varēja to veicināt.

6. attēls
MĀJSAIMNIECĪBU
PIEPRASĪJUMA PĀRMAIŅAS
PĒC KREDĪTIEM MĀJOKĻA
IEGĀDEI

(par pieprasījuma palielināšanos
 ziņojušo kredītiestāžu skaits; neto;
 %)

— Fakts

— Kredītiestāžu prognoze

2014. gada 3. ceturksnī kredītiestādes prognozē turpmāku nenožīmīgu nefinanšu sabiedrību pieprasījuma pēc kredītiem sarukumu. Svarīgi atzīmēt, ka vairs nav gaidāms ilgtermiņa kredītu pieprasījuma samazinājums. Kredītiestādes prognozē, ka nemainīsies arī mājāsaimniecību pieprasījums pēc kredītiem.